

Sag har talt paa Thingets Vegne, har gjort mig al mulig Umage for at optage enhver Optring paa det Bedste, og jeg maa ogsaa erkjende og har gjentagende erkjendt den store Omhyggelighed og Flid, hvormed den ærede Minister har søgt at behandle de forskjellige Forslag, der have foreligget, som ogsaa den Humanitet, hvormed han i det Hele taget er optraadt. Dersom derfor den ærede Minister, med de Udtalelser, han klagede over, har meent mine, saa gjør det mig ondt, men saa maa det berøve paa en Misforstaaelse (Premierministeren: Jeg har aldeles ikke havt Hensyn til den ærede Ordfører!) — —, og paa den anden Side maa jeg gjøre et Krav her, det nemlig, at, uagtet ethvert af Thingets Medlemmer ganske vist har sin Betydning, saa maa dog, saalænge jeg skal have den Ære at være Ordfører i denne Sag, mine Ord anses for at tilkjendegive, hvad der er Thingets almindelige Mening. Jeg er overbevist om, at den almindelige Stemning, Stemningen hos Fleertallet her, er en alvorlig Bestræbelse efter i dette Spørgsmaal at komme til en saadan Forstaaelse med Regjeringen, at, naar nye Valg skulle foretages, det, vi da i Fællesskab ere komne til, ikke skal blive forkastet af Valgerne, men skal være af saadan Bestaaelse, at Valgerne paa ny sende Rigsdagsmænd herhen, hvis overvejende Fleertal voterer saaledes, som eengang er blevet voteret. Gik man ikke ud fra dette Synspunct, var det ikke det, vi lagde os paa Hjerte, saa vilde vi lægge Sagen Hindringer i veien; thi, dersom vi med Lethed i dette Dieblik gik ind paa et Forslag, om hvilket vi ikke holdt os overbeviste, at det kunde staae Prove ligeoverfor Valgerne, saa gik vi Regjeringen under Dinene, men hindrede Udviklingen af Sagen (Ja! Ja!). Den ærede Minister maa vel lægge Mærke til, at Sagen er forelagt os i en absolut Form; vi have forsøgt under Sagens Udvikling alle medierende Veie; vi have ønsket at komme til at høre Regjeringens nærmere Udtalelser angaaende de enkelte Gjenstande, forinden vi kom til at tage nogen endelig Beslutning. Regjeringen har ikke holdt det for passende — jeg vil ikke bebrejde den, at den ikke har gjort det; den maa vide, hvorfor den ikke har gjort det;

det kan gjerne være muligt, at det har været i Sagens Interesse; — men Folgen deraf har Regjeringen ogsaa maattet begribe var, at vi kom til at stille noget Absolut imod noget Absolut. Nu staae vi først paa Overgangstadiet, og da træffe vi paa eengang et Hovedpunct, hvori vi og Regjeringen ere af forskellige Mening, det Punct nemlig, der angaaer Valgloven. Vi gjøre ved dette Punct Regjeringen opmærksom paa, at det ikke kan opgives, at de Dele af Valgloven, som staae i Grundloven, forblive staaende der. Dersom vi gik ind derpaa, da — det holder jeg mig overbevist om — vilde det med den allerførste Grad af Sandsynlighed føre til, at de næste Valg ville sende Mænd hertil, som ville forkaste, hvad vi her vedtage, og da maatte dette Arbejde begynde forfra. Hvad mig personligt angaaer, saa har jeg mange Gange udtalt, at jeg har Tro til vor alvorlige Fastholden ved den Frihed, vi have udviklet igennem en lang Række af Aar; thi den er ikke kommen med et Spring, men den er hentet fra Aaret 1660, da vor Konge dengang sagde: „Folket staaer lige overfor mig, og Statsmagten er i mig“. Fra den Stund af er det Lighedsbegreb blevet udviklet, som vi nu have. Det er naturligt, at man forsøgte en Tilbagevenden til Uligheden; men man har forkastet den hurtigt og aldrig nogen Dag været fornøjet med den. Den stærkeste Valglov var ikke Andet end hele Udbyttet af 200 Aars Erfaring og Underdanigheden under et Magtens Herredømme, men som kastedes overende. Den var et Skridt bagved 1660. Vi ere nu komne derhen, hvor vi saae Udbyttet af 1660, en Statsmagt nemlig, støttet paa en Anerkjendelse af Folket som lige staaende overfor denne Statsmagt, og derved, som jeg haaber, komne til en stærk Statsmagt og en redelig Folkeerkjendelse. Det er dette, som vi ikke kunne beslutte os til at overlade alene til en simpel Afgjørelse ved Lov. Derimod er der aldrig sagt, at vi ikke holdt os berettigede til at gjøre i denne Henseende, hvad vi holdt for rigtigt, og at stemme efter vor Overbeviisning; men der har været sagt, at, dersom vi ikke gik den Veie, som vi nu gaae, og forsøge at formage Regjeringen til at gaae i